

Pimeys

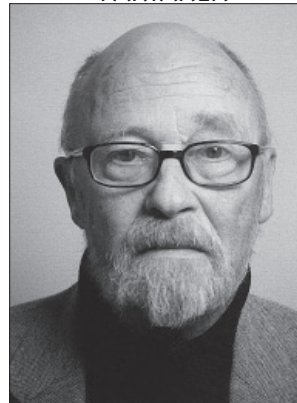
Ulkona oli marraskuun viimeisen päivän pimeys ja lumipyryn hohde, kun sähkötkatkesivat lyhyen päivän alkaessa hämärtää, raskaan märän lumen painaessa puita sähköjohtojen päälle.

Pimeydessä voi pitää hauskaa, kirjoittaa Lars Huldén, ”pimeässä, sysipimeässä, säkkipimeässä, pilkkopimeässä on ihanaa oljennella, kuin muistot alinna lukitussa kirstussa jonka avain on hukassa, kuin kirppu mustan karhun turkin uumenissa, kuin ruuti pyssynpiipussa ennen laukausta”. Mieleen tuli myös Junichiro Tanizakin ”Varjojen ylistys”: ”Jos valoa on vähän, niin sitten valoa on vähän; me syvennymme pimeyteen ja löydämme sen oman erityisen kauneuden.” Hämäryys ja varjot, jade-esineiden ”hidas ja raukea valo”, monien käsien koskettelemat pinnat, joissa on ”liian, noen ja sään jälkiä”, lakka-astioiden hohde, kun ne heijastavat pimeydessä kynttilän tai lyhdyn valoa: tällaisissa asioissa tulee Tanizakin mielestä esiin japanilaisen kulttuurin olemus.

Ajattelin, että nyt minullakin olisi tilaisuus kokea erilaisia elämyksiä, koukata länsimaisen valistuksen ja antiikin välikerroksen kirkkauden sivuitse syvälle historiaan, eläytyä menneiden aikojen pimeissä asumuksissa asuneiden ihmisten elämään.

Paskat, ei se niin mennyt. Onneksi olin kotona. Kotihan on paikka, jossa osaa liikkua pimeässä kolhimatta itseään. Mutta taskulampun paristo oli viimeisillään, oli työlästä ruveta sen avulla hakemaan kynttilöitä ja kynttilänjalkoja ja tulitikkuja. Löytyivät ne lopulta. Öljylamput olivat unohtuneet elokuun iltojen jäljiltä jonnekin, niitä ei kannattanut etsiä. Sytytin takkaan tulen, siitä huolimatta huone viileni vähitellen. Lukeminen kynttilän valossa ei huvittanut, siinä sai rasittaa silmiään. Pienen patteriradion kohinan lä-

PARTANEN

vitse yritin kuunnella musiikkia. Retkikeitin oli kadoksissa, ei toivoa edes teekupillisesta. Entä jos tästä olisi pitänyt lähteä päreen kanssa ulkokuusiin tai navettaan?

Menin varhain nukkumaan, heräsin viileään aamuun. Katkos kesti läpi illan ja yön, aamukahdeksaan. Totesin, että tämä mukava ja hyvin varustettu talo muuttuisi oitis asumiskelvottomaksi sähköön puuttuessa. Talvella paleltaisiin takasta huolimatta, vesi ei nousisi porakaivosta, ruuanlaitto kävisi vaikeaksi.

Moni vanhempi ihminen kuulemma ajattelee, että ennen kaikki oli paremmin. Nuorisohan täällä nykyään juhlii, mutta kyllä minullekin moderni elämä kelpaa. Mieleen ovat jääneet sota-aika ja sen jälkeisten pulavuosien muistot hankalista matkoista, autojen häikäpöntöistä ja mottitalkoista, lapsen tyydyttämättömyydestä makean himosta. Huolestuttaa ajatus energiapulasta, ulkomaankaupan tyrehtymisestä, uudesta niukkuuden ajasta. Itse ehkä vielä jotenkin sopeutuisin vaikeisiin aikoihin. Mutta miten nämä nuoremmat sukupolvet, jotka ovat eläneet kaiken ikänsä teknologian läpäisemässä maailmassa? Mahtaako siitä fuusioenergiasta tulla koskaan kalua?